

Handläggare
Anders Håkansson och
Christina Malmqvist
Telefon: 08-508 36 200

Till
Äldrenämnden
Den 25 maj 2021

Fördelning av stimulansbidrag till äldreomsorgen – God och nära vård

Förvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till fördelning av stimulansmedel till äldreomsorgen 2021 motsvarande 52,0 mnkr.
2. Äldrenämnden beslutar att delegera till förvaltningschefen att fördela stimulansmedel om 52,0 mnkr till utförare med hälso- och sjukvårdsansvar utifrån den modell som föreslås i detta ärende.

Patric Rylander
Äldredirektör

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

Regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har enats om överenskommelsen God och nära vård 2021 som en grund för dessa stimulansmedel. Stockholms stad har tilldelats 52,0 mnkr för arbete inom överenskommelsen. Överenskommelsen är fördelad enligt följande tre områden:

1. Nära vård – omställningsarbete (38,6 mnkr)

2. Goda förutsättningar för vårdens medarbetare (8,0 mnkr)

3. Vidareutbildning för sjuksköterskor (5,4 mnkr)

Den del som avser ”Nära vård – omställningsarbete” föreslås användas inom följande fyra områden:

- Samverkan mellan regionen och stadsdelsförvaltningar - Gemensam målbild för att uppnå omställningen till nära vård genom lokala samverkansstrukturer och gemensamma mötesforum.
- Personcenterat förhållningssätt - Tillgång till likvärdig vård- och omsorg.
- Hälsöfrämjande och förebyggande insatser - Preventivt och proaktivt arbetssätt.
- Målgruppsanpassning av vårdtjänster till de med störst behov.

Enligt förslaget fördelas 37,3 mnkr till stadens 13 stadsdelsförvaltningar och 1,3 mnkr till LSS-hälsan, som är organiserade under socialförvaltningen. Det arbete som kommer att utföras inom ramen för överenskommelsen ska inbegripa samtliga regiformer.

De 8,0 mnkr som avser ”Goda förutsättningar för vårdens medarbetare” fördelas till utförarverksamheter som har hälso- och sjukvårdsansvar inom staden. Detta gäller såväl kommunalt som enskilt drivna verksamheter.

Av de 5,4 mnkr som fördelats till ”Vidareutbildning av sjuksköterskor” utgår 0,3 mnkr till LSS-hälsan och resterande medel kommer att användas för utbildning till specialistsjuksköterskor.

Bakgrund

Regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har enats om överenskommelsen God och nära vård 2021 som en grund för dessa stimulansmedel. Genom den Regionala Samverkans- och Stödstrukturen (RSS) har kommunerna i Stockholms län tilldelats drygt 147 miljoner kronor för arbete med God och nära vård 2021. Som jämförelse tilldelades länets kommuner cirka 23 mnkr för 2019 och drygt 70 mnkr för 2020.

Storsthlm har en samordnande roll för RSS Stockholms län och fungerar som mottagare av läns gemensamma statliga stimulansmedel. Styrgruppen för RSS, där sju socialchefer företräder länets kommuner, har den 24 februari 2021 ställt sig bakom förslaget om fördelning av årets stimulansmedel.

Ärendet

I Stockholms stad har äldreförvaltningen uppdraget att administrera och fördela stimulansmedel till stadens verksamheter inom äldreomsorgen och i de fall som personer under 65 år berörs även till denna grupp. För 2021 har staden tilldelats 52,0 mnkr enligt överenskommelsen om God och nära vård enligt följande tre områden:

1. Nära vård – omställningsarbete (38,6 mnkr)
2. Goda förutsättningar för vårdens medarbetare (8,0 mnkr)
3. Vidareutbildning för sjuksköterskor (5,4 mnkr)

Överenskommelse God och nära vård

Sveriges kommuner och regioner och staten har upprättat överenskommelsen *God och nära vård 2021, en omställning av hälso- och sjukvården med primärvården som nav, en överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner*. Se bilaga 2 för överenskommelsen i sin helhet.

Utvecklingen av nära vård innebär inte en ny organisationsform eller vårdnivå och är inte heller en ny benämning på dagens primärvård. Det handlar om ett förhållningssätt för en mer personcentrerad hälso- och sjukvård där samarbetet och samverkan mellan regioner och kommuner är central. Målet med omställningen av hälso- och sjukvården är att patienten får en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan och där patienten är delaktig utifrån sina förutsättningar. Etablering av långsiktig samverkan är en framgångsfaktor för det fortsatta arbetet. Samverkan mellan olika delar av hälso- och sjukvården, socialtjänsten och andra aktörer behöver fungera effektivt så att den som har stora behov eller samsjuklighet i beroendesjukdomar och annan psykisk ohälsa inte riskerar att falla mellan stolarna.

Regionerna och kommunerna bör tillsammans upprätta gemensamma målbilder och en strukturerad samverkan för att driva omställningen med utgångspunkt i lokala förutsättningar och behov.

Inom ramen för samverkan är det viktigt att det hälsofrämjande, förebyggande och det rehabiliterande arbetet prioriteras.

Nära vård – omställningsarbete

I överenskommelsen God och nära vård anges att denna del av stimulansmedlen dels kan användas för generella insatser men även för särskilda insatser inom följande områden:

- Samverkan mellan regioner och kommuner.
- Hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande arbetssätt.
- Undvik slutenvård genom proaktiva arbetssätt.
- Insatser för ett ändamålsenligt resursutnyttjande för omställningen.

Goda förutsättningar för vårdens medarbetare

Området ”Goda förutsättningar för vårdens medarbetare” är det enda av ovan nämnda tre områden där staden även tilldelats medel för 2020. För 2021 fördelas 8,0 mnkr till staden att jämföra med 19,1 mnkr för 2020. Det bör tilläggas att även medel om 8,2 mnkr, som avsåg 2019, fördelades 2020 på grund av att dessa medel kom ut till kommunerna sent 2019.

Enligt överenskommelsen God och nära vård kan dessa medel, förutom generella insatser, bland annat användas inom följande områden:

- En ändamålsenlig kompetensförsörjning för omställning till en nära vård.
- Utveckla förutsättningarna på arbetsplatsen.
- Utveckla vårdens framtida medarbetare.

Vidareutbildning av sjuksköterskor

Enligt överenskommelsen ska regioner och kommuner genomföra insatser som syftar till att stimulera sjuksköterskor till att vidareutbilda sig till specialistsjuksköterska. Detta inom områden där de nationella behoven är stora eller inom prioriterade områden utifrån hälso- och sjukvårdens behov och omställning till nära vård. Vidare ska medlen användas på ett sätt som syftar till att fler sjuksköterskor kombinerar studier med arbete genom utbildningsanställningar och olika former av utbildningsförmåner, som delvis eller full lön under studierna och vid behov bidrag till resor.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen i samverkan med avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 19 maj 2021. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 18 maj 2021 och socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinder-frågor den 20 maj 2021.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Då fördelningen av dessa medel är uppdelad på tre områden föreslås också tre modeller för att intentionerna i respektive del ska uppnås på bästa sätt.

De medel som fördelas till nära vård ska kunna användas inom en rad områden för att stärka nya, redan pågående satsningar eller bibehålla effekter av redan gjorda satsningar. Även offentligt finansierade privata aktörer ska kunna få ta del av medlen och medverka till att insatserna som framgår av överenskommelsen genomförs. De som tar emot dessa medel ska kunna återredovisa vad dessa medel använts till. Vilka uppgifter som kommer att behöva lämnas beror på vad Storsthlm kommer att efterfråga.

Fördelning av medel för "Nära vård – omställningsarbete"

Äldreförvaltningen föreslår att detta arbete konkretiseras i följande fyra områden:

- Samverkan mellan regionen och stadsdelsförvaltningar - Gemensam målbild för att uppnå omställningen till nära vård genom lokala samverkansstrukturer och gemensamma mötesforum.
- Personcenterat förhållningssätt - Tillgång till likvärdig vård- och omsorg.
- Hälsöfrämjande och förebyggande insatser – Preventivt, rehabiliterande och proaktivt arbetssätt.
- Målgruppsanpassning av vårdtjänster till de med störst behov.

Äldreförvaltningen anser att det är viktigt att arbetet med att uppnå en nära vård sker på ett kommungemensamt sätt för att bästa resultat ska kunna uppnås. En fördelning till varje enskild utförare av hemtjänst respektive särskilt boende skulle ställa krav på att

dessa utförare skulle etablera egna kontakter med regionen. Med tanke på det stora antalet utförare och att flera utförare är små skulle denna typ av fördelning riskera att dessa medel inte används enligt intentionerna.

Förvaltningen föreslår att 37,3 mnkr fördelas till stadens 13 stadsdelsförvaltningar och 1,3 mnkr till LSS-hälsan. Det är därmed stadsdelsförvaltningarna som ska bedriva samarbetet mellan regionen och de regiformer som bedriver verksamhet inom äldreomsorgen. Det är samma fördelningsmodell som används i kommunfullmäktige fördelning av medel för äldreomsorgen i budget 2021. Denna nyckel baserar sig på en prognos av det förväntade behovet av vård och omsorg för äldre under 2021. Fördelningen framgår av bilaga 1.

Socialförvaltningens stadsövergripande enhet LSS-hälsan ger kommunal hälso- och sjukvård till personer som bor i bostad med särskild service enligt LSS och/eller deltar i daglig verksamhet enligt LSS. Under 2021 planeras fortsatta fördjupnings- och utbildningsinsatser och en samverkan med regionen. Detta med anledning av att många av stadens medborgare inom LSS blir allt äldre och är i behov av ökade hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet. Behovet av riktade satsningar är stort kring digital läkemedelshantering men även vad gäller det förebyggande hälsobefrämjande arbetet. LSS-hälsan behöver skapa förutsättningar för fortsatt god arbetsmiljö med såväl ett nära ledarskap, ett gott teamarbete och möjlighet till god samverkan med Region Stockholm och ser behov av satsningar inom arbetsmiljöområdet. Med anledning av detta behov fördelas 1,3 mnkr av totalt 38,6 mnkr till LSS-hälsan.

Fördelning av medel för "Goda förutsättningar för vårdens medarbetare"

Äldreförvaltningen föreslår att detta arbete konkretiseras i följande två delar:

- En ändamålsenlig kompetensförsörjning och utveckla vårdens framtida medarbetare - Kompetensutveckling, utbildning och studenter.
- Utveckla förutsättningarna på arbetsplatsen - Hälsobefrämjande och hållbar arbetsmiljö, bemanning, ledarskap och teamarbete.

Medel om 8,0 mnkr fördelas till utförarverksamheter som har ansvaret för hälso- och sjukvård. Vård- och omsorgsboende och

servicehus som tar del av dessa medel ska antingen vara belägna inom Stockholms stads gränser eller att minst 80 procent av de boende har beslut som tagits av Stockholms stad. Detta gäller såväl kommunalt som enskilt drivna verksamheter. Fördelningen sker efter antalet platser där beslut tagits av Stockholms stad.

En förfrågan kommer att skickas ut till stadsdelsförvaltningar och privata utförare av vård- och omsorgsboende och servicehus om de är intresserade av att ta emot dessa stimulansmedel. Om samtliga utförare är intresserade kommer 1 280 kronor per plats och år att utgå. Om inte alla utförare är intresserade att ta del av dessa medel kommer summan per plats att bli högre.

Fördelning av medel för *Vidareutbildning av sjuksköterskor*
Av de 5,4 mnkr som fördelats till vidareutbildning av sjuksköterskor utgår 0,3 mnkr till LSS-hälsan. Resterande medel kommer att fördelas till utbildningar gällande personal inom äldreomsorgen. Äldreförvaltningen arbetar för att kunna erbjuda platser på utbildning till specialistsjuksköterska via Karolinska institutet. Kursen startar hösten 2021 och pågår på halvfart i fyra terminer. Samtliga regiformer kommer att kunna söka dessa platser.

De 0,3 mnkr som utgår till LSS-hälsan kommer att användas till vikarietäckning för sjuksköterskor som vidareutbildar sig till specialistsjuksköterska med inriktning mot distriktssjuksköterska. Målet med detta är att skapa förutsättningar för att medarbetare fullföljer specialistutbildning och på sikt att stärka den kommunala hälso- och sjukvårdens kompetens.

Delegation av fördelning

Äldreförvaltningen föreslår att äldrenämnden beslutar att delegera till förvaltningschefen att fördela stimulansmedel om 52,0 mnkr utifrån den föreslagna modellen.

Jämställdhetsanalys

Dessa stimulansmedel syftar till att uppnå ett bättre samarbete mellan de parter som samverkar om den äldres vård och omsorg men de innehåller även vissa kompetenshöjande insatser. Äldreförvaltningen kan inte se att dessa insatser skulle ha någon påverkan på vilket kön som den äldre tillhör.

Bilagor

1. Fördelning av medel för Nära vård
2. Överenskommelsen God och nära vård